

ივერი

თვე	ნან. კ.	ლიბ.	ნან. კ.	კ.
12	10	6	6	—
11	9 50	5	5	50
10	8 75	4	4	75
9	8	3	3	50
8	7 25	2	2	75
7	6 50	1	1	50

კალენდრის წინააღმდეგობა

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფლისი.
გაზეთის დასაბამებლად
და განცხადებათა დასაბამებლად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვა
გამავრც. საზოგადოების კანცელარიის.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე
16 კაპ. მეორეზე — 8 კაპ.
„ივერი“ ტელეფონი № 227

„ივერი“ ტელეფონი № 227.

ტფლისის საკრებულო ღირსსაში
ორ შაბათს, 27 ნოემბერს,
მომავალ ქართულ საქალაქო სკოლის
სასარგებლოდ გამართულ იქნება

კონსერტი.

რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ:
გამორჩენილი ვიოლონჩლისტი
პრ. ბრ. ბრ. სოკოლოვისკია, უნი-
თილოვისა, კარგარეთელი, კ. მესხი
და სხვანი.
დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.
ბილითების ყივდა შეიძლება „ნოვ-
ობოზრ.“-ს კონტრაში და „ტუნი-
ლისის საკრებულოს“ შევიკართან.
(3—2).

ქართული თეატრი.

პირველი გასტროლი
მ. შ. მ. მ. მ. მ. მ.
კვირას, 26 ნოემბერს, 1895 წ.
„ქართულ ღრმამტაულ საზოგადოების“
დასასაგან
წარმოადგინო იქნება
ქან ე. მესხისა, მ. საფაროვისა; ბბ.
კ. ყიფიანისა და კ. მესხის მონაწი-
ლეობით
პირველად ახალი პიესა

I

გამლი ყუყუხლოდ

ღრმამტაული სურათი 1 მოქმედ. თხზ. უგა-
ნათლ. თაგ. გ. შარვაშიძისა.

II

გ ლ ლ უ მ ი

კომედია 4 მოქმ. ვაჟი, გ. გუბინა-მირ.
მონაწილეობას აღებულობენ: ფუ.
მესხისა, საფაროვისა, ჩერქეზიშვილისა,
ჩხეიძისა, ბეგონიანისა, გურ-
გენიძისა და სხვა. ბ. ბ. ნ. ნ. ყიფიანი, კ.
მესხი, გუბინა, სვიმონიძე, ვედევანო-
ვი, კანდელია, შათირაშვილი, მჭე-
ლიშვილი, ადამიძე და სხვ.
აგადუბას ფასი ჩვეულებრივია.
მოწყვეტისათვის ადგილები ლოქე-
ბის უკან 65 კაპ.
დასაწყისი სწორედ 8 საათზევე.
ახლო მომავალი იქნება ბენეფისი
ქ. მ. მ. მ. მ. მ.
რეჟისორი გლ. ალექსი-მესხიშვილი.

ახალი ამბავი

დემეტრის უკანასკნელ რიცხ
ვებში კ. გ. ვ. ბარათაშვილის თა-
ოსნობით გამართულ იქნება სილა-
ბო ტრულისის კლასიკურ გიმნაზიის
ღარიბ მოწაფეთა სასარგებლოდ. სა-
ღამოზე დამწერ ქალებს თეთრი ტა-
ნისამოსი უნდა ეცვათ. თუ ვინმე
დამწერ ქალთაგანს ეს პირობა და-
აღლია, ხუთი მანეთი ჰკარობა და-
დახვდება.
ბათუმის მიდამოებში განუწყ-
ვეტელი წვიმა. ავადარი ამკოლებს

გაუფუძვლელ გზატკეცილების შეკე-
თებას.
თვით ბათუმშიაც ავადარია. ქალა-
ქი ვენეციის დამეზგავსა, მხოლოდ
იმ განსხვავებით, რომ ვენეციას შე-
იძლება პატარა ნაგებობი სიარული-
და აქ-ი არც ნაგებობი, არც ფეხით
და არც ეტლებით არ შეგიძლიანთ
გზაობა.

როგორც გაზეთ „კავკასი-
ში“ დაბეჭდილ განკარგულებიდან,
სხანს, კავკასიის მთავარ-მართებელს
ს. ა. შერემეტევის თავის თანამდებო-
ბის აღსრულებას მიუძღვია გზაუ-
ტაროშვივისათვის, ხოლო მთავარ
მართებელს კანცელარიის დირექტო-
რის ბ. მიკევიჩის თანამდებობის
აღსრულება—ბ. სოლოვიოვისათვის.

მოლითის საღვთიად იტუ-
ბინებთან დებეშით, რომ იქ დიდი
წვიმა მოდის; ჩხერიმელა ისევ მო-
დიდა; მე-159 ვერსზე მიწის ზევი
ჩამოწვი; მუშაობა შეფერდა. მუშა-
ობა განაღდა ისევ 23 ნოემბერს,
როდესაც ცოტადაც გამოიდარა.

რედაქციამ მიიღო ახალი წიგ-
ნი „სალხინო საზნადარი“, შედგენი-
ლი და მოცემული გ. ი. სკანდარ-
ნოვისაგან, გამოცემა მეოთხე. წიგნი
ორასამდე სასიძღვრო ლექსია,
შეიცავს 268 გვერდს და ღირს ერ-
თი მანეთი.

დ. სუჯუნა (სამეგრელო): 22
ოქტომბერს, სუჯუნის წილისგაორ-
გის ეკლესიაში მამა დეკანოზმა თე-
ოდორე ხოშტარიაშვილს შემდეგ
დავანდა პარაკლისის ჩვენის ღრმად
პატრიარქის პოეტის რაფიელ ერის-
თავის საღვთიკოლოდ.

ქ. მ. მ. მ. მ. მ.

ს. რუსის. გამუდმებულმა ავღრე-
ბმა მეტად შეაწუხა მთელი სოფელი.
მაგრამ რაც წყლის ზარლი მოგვევი-
და, ამას აღარავინ ჩივის, საფიქრლო
ახლა მომავალია. საქმე ის არის,
რომ შემოდგომის ხედა-თესვა აქ ძა-
ლიან გვიან იქნა, რის გამოც მთელ
თა ხალხმა უნაჯუ-რეთეს დაჩაჩა და
რა მოეღის საგანისოთ, ეს ყველასა-
თვის ცხადია. ზოგან ღრმა ნახვებში
ბღურტი ისე დაწვია და გაასწორა
ნიადგარაბა, გეოგრაფიკით, თავის დღეში
გუთნის არ გაუვლიაო. ბევრგან და-
მათი პატრონები ცის ქვეშ დარჩ-
ნენ. მაგრამ ის არ გვაკარბა ბედმა
და რაც სტიქიონმა დაგვეკო,ო,
ის კაცმა შეგვიტყულა: მეტად
გახშირდა ქურდობა. წარმოიდ-
გინეთ, ეს რაინდებმა, რომელნიც სხვა
დროს მხოლოდ ღამის სინდელში
მოქმედებდნენ, ახლა ისე ფათამე-
დნენ, არც ხალხს და არც მშის შეუქ-
აღარ ერიდებინან. არ რომოდნენ
ფაქტი, რომელიც სულ ახლა მოხდა.

გაქურდეს აქაური გლეხი მებალიშვი-
ლი, წილის გუთნის იარლი, ტანსა-
ცმებელი და სამი თუნაი ფული. ცუ-
ნეცი არ შეაჩინეს. იმავე დღემს
გაქურდეს გრიგოლ მამაკაცივილი.
12 ამ თვეს რუსეთს და დეკანოზი-
შვილს ქარელში დღისით მოჰპარეს
ცხენი, რომელიც დამკარავის ძის
წულმა რუსისში წაარია ქურდებს.

10 ნოემბერს სოფელ სასირეთში
გამარცხეს ერთ გლეხთან შეხიზნუ-
ლი ღებობარები. ღამე უტკრად
თავს დაეკა ოთხი შეიარაღებუ-
ლი კაცი და ამოღებულ ხანჯლე-
ბით დააღწენ გლეხს და ღებობა-
რებს. გამოიყენეს ღებობარების
ოთხი ცხენი და გაქურდეს. საწვადი
ღებობარები აქ ახალი მოსულები
არან და ახა რას გახდებოდნენ
უტბო ქვეყანაში?

ამოზენ, გლეხმა კაცმა იცნა ავა-
ზაბები, მაგრამ მათი გვიან შიშით
ვერ გაუმხლოაო. მართლაც და სა-
ყურადღებოა, რომ არა ერთხელ ჩა-
წვლიდა ხელში აღმინისკაცის ნა-
მადილი ქურდები, რომელნიც მიუ-
ტო კიდევ სამართალში, მაგრამ
ესენი ცოტა ხნის უკან ისევ შინა
ბრუნდებანი და ხალხს ისე გაუტყუ-
დები, რომ ღამის ქურდების ყოველ-
შემძებლობა იწამოს.
აღრია დღეაზიშვილი.

დ. სუჯუნა (სამეგრელო): წვიმამ
მეტად დიდი ზარალი მოგვეცა. სრულს
ერთ კვირას დაუცხრობლად მოდიო-
და წვიმა. დინარებები, რომი, ტე-
ხური, ცხენის-წყალი და ახაშა
მოზღვედნენ, აავსეს შერაბები,
ბევრ ადგილს წყალმა დაარბო
ხალხი, ზოგიერთ მცხოვრებელს და-
ეჩროთ საქონელი, ბევრ ადგილს
მთლიან ჩამოანგარა სახლები და სხვა-
და-სხვა შენობები, ზოგიერთ სოფ-
ლის მცხოვრებნი ამ წვიმის დროს
იწყობებოდნენ საშუალო ტყეებში,
როცა მინარებები ადიდა და ნაპი-
რებიდან გადავიდა წყალი არ შინა-
ხეობის და ორ არწინის სიმაღლეზე,
თეთრო იფინი ავდნენ ხეებზე და
მორთეს ყვირილი; რასაკვირელია,
ცოცხალი არ დარჩებოდნენ, რომ ამ
შემთხვევებზე არ მძაფველობდა აღ-
სრულებოდნენ ბოქალნი ბ. ნ. დევი-
ბუბე, რომელმაც მენიხებებით და
ნავთ გასწია მისმეღებულად სუჯუ-
ნიდან ტყეებში, რომლის შემოვლით
უკანასკნელ სიამს კაცამედ და აგრე-
თე პირუტყვებაც გადაარჩინეს წყალს
ცოცხალი; ამისთანა ზარალი არ
ყოფილა მთელს სამეგრელოში.

ამას გარდა ქირანხალის მოსავლ-
მაც გვიტყუნა; სადაც ყოველ წელს
მოდიოდა ასი ფუთი სინდინ, წრე-
ფულს მარტო ათი და მოვიდა და
ისიც უტყუდა; რა გქნათ, არ ვიცით,
სინდინზე არის დამყარებული ყოველ
გვარის ჩვენის სოფლის საქობობა და
გაქობებება,—სახელოწიფო და კერძო
გარდასახად, ღებინი და ტირილი და
სხვ. არც ღებინი მოვიდა: გაუხნდა

ათას-ნაირი სხვა-და-სხვა ავადყოფო-
ბა და დასწვა ყურანის მარცვალი;
ასე საწყლათა ვართ დარჩენილინი
სოფლის ხალხნი. აქაური მოხუცი
ლაპარაკობენ, ამისთანა უბედურე-
ბას, შიმშილობას, უმოსავლობას და
ამ ნაირს წყალ-დილობას არ მოე-
სწრებივართო.

გ. ბარაკალია.

ძალთა ამხანაგობა თელავში.

დიდი ხანია ლაპარაკობენ ჩვენის
ქართველების ოჯახების ყოველ მზრივ
დამცობებზე. მრავალჯერ დასახელე-
ბული მიზეზები ოჯახების დამცო-
ბისა და მუდამ ჩვენს დედაკაცობას
სხვაზე ნაკლებ ბილი არ დასდ-
ენია. მამაკაცობა ქართველებისა ბე-
რად, თუ ცოტად, სიტყვით თუ საქ-
ით ცდაშია გასწოროს ეს ნაკლი.
მაგრამ მართა მამაკაცობა ვერას
იზამს, თუ გვერდში არ ამოუღდა
მას დედაკაცობაცა. იქნება ბევრს
მეტი ეგონოს, მაგრამ ჩვენ-კი დარ-
წუნებულნი ვართ, რომ ოჯახების
განკარება უფრო დედაკაცობაზე
დამოკიდებულია. ამიტომ რამდენმე
ქალმა მოვილაპარაკეთ და გარდაღწე-
ვით, შევედგინეთ ქართველ ქა-
ლთაგან ამხანაგობა, რომლის საგანი
უნდა იყოს იმთქმელის ოჯახების
ზნებობე, გონებრივ და ნივთიერად
გამდიდრებისათვის და ყოველის ლო-
ნისძიებით ეცადოს, ხელი შეუშა-
ლოს ოჯახების რომელიმე მზრივ
დამცობებსა.*

მოვიწყეთ თელავში მცხოვრები
ქართველი ქალები, განურჩევლად წო-
ლებისა, ხოლო თათხმეტ წლისაზე
უტყროსი აღარ, თავი მოეყარა 32
ქალმა და დიდის გულს-მოადგინე-
ბით შეუდგა საშუალებათა გამოძე-
ნას სხენებელი სურვილის მისაღწე-
ვად. შემდეგ ხანგრძლივის მსჯელო-
ბისა ქალთა კრებამ დაადგინა:

ჩვენ ქვემოთ ამის ხელის მომ-
წერელთა შევედგინეთ ქალთა ამხა-
ნაგობა, რომლის საგანი იმოქმე-
დოს სასარგებლოდ ოჯახების ზეო-
ბრივ, გონებრივ და ნივთიერად გამ-
დიდრებისათვის დაყოველის ღონის-
ძიებით ეცადოს ხელი შეუშალოს
ოჯახების რომელიმე მზრივ დამცო-
ბისა, ამხანაგობას შეადგინენ ქარ-
თველი ქალნი განურჩევლად წოდე-
ბისა, გათხოვილინი და გასათხოვარი,
არა ნაკლებ თათხმეტ წლისაზე.
აღნიშნული მიზნის მისაღწევად სა-
ქობო იქნება:

- 1) კვირა-უქმე დღეს ეკლესიაში
სიარული აუცილებლად ჩაითვალოს
და ვეცადონ იქ მუდამ მოძღვრება
მოვისინათო;
- 2) ოჯახში, როგორც დიდებისა-
გან ისე უტყროსთაგან ქუნდა დაცული
იყოს წმინდა ქართული ზნე-ჩვეულებ-
ბანი;
- 3) თითოეულის ოჯახის წევრი
დიდი თუ პატარა, ქალი თუ კაცი
მოვიღებ შესაფერს და შესაძლებელს

საქმეს აკეთებდეს;
4) ვეცადნეთ ყოველივე უსიამო-
ვნება ოჯახებში და ერთობით შორის
მოგსპობთ. აგრეთვე ყოველნაირ უსი-
ამოვნების მიზეზნი, როგორც ცრუ
ამბებზე, უდროობა და შეუფერებელი
მითქმაბთქმა, ანუ ყოველი თქმუ-
ლება ვისიმე პიროვნების დასამცო-
რებლად, განდევნილი იყოს საზოგა-
დობისაგან;

5) ყოველი თავისუფალი დრო
მოვანდობით ჩვენს და ჩვენს უმ-
ცროსების გონებით განვითარებთ,
რომლისათვისაც უნდა დავიფიქრო-
წვივების, და ჟურნალ-გაზეთების კით-
ხვა კერძოდ ოჯახში და საკრებუ-
ლო ჩვენს კრებებზედ;

6) ქართული ენის გასაძლე-
ვრებლად ოჯახში აუცილებელ საქო-
ბობებზე უნდა ჩაითვალოს ქართუ-
ლი წიგნებისა და ჟურნალ-გაზეთე-
ბის შექმნა;

7) საზოგადო კრებებზედ ამავე
ურთხადა დადავლებული შეუძველად
უნდა მოამზადონ საზოგადო წასაკი-
თხად დაინშნული წერილი ანუ სხვა
დაზრის თხზულება და აგრეთვე არ
იუაროს ცხენის მოკვარულთაგან გა-
მათულ წარმოდგენებისათვის რა-
მელიმე შესაფერი როლი, აგრეთვე
მიიღოს მონაწილეობა სსსიძღვრო ან
ავალობო გუნდის შედგენაში.

8) ოჯახის შემოსავალ-გასავალს იმ
მზრივ მიექცეს ყურადღება, რომ რაც
შეიძლება გასავალი შექცირდეს და
შემოსავალი გამოიღებდეს;

9) ქალთა და კაცთა სამოსელის
საქმე ვეცადნეთ სასურველად შეკ-
ლილოყოს;

10) ვეცადნეთ, რომ ურთი-ერთის
დახმარებით თავიდან ავიცილოთ ყო-
ველივე ხარკი ტანთ-საცმლის შეკვი-
ვისათვის.

ამვე კრებამ თავმჯდომარედ აირ-
ჩია ქანი ე. გ. ქართველიშვილისა და
მდგენდა ბ. ნ. ი. ზარაფიშვილი. კრე-
ბამ ამიორჩია კვირთი ერთი დღე,
შაბათი საღამო. თითოეულ საღამოს
ექვნება სალიტერატურო საღამოს ხა-
სიათი და შედგენილობა**
18-ს ნოემბერს ქალთა დაინშნულს
დროს ისევ შეიყარა, მოისმინა: „საბ-
რალი სერბიაა ნიკოლაძისა, ახელი
ქართლისა ბარათაშვილისა და გლე-
ბის ფული“ თარგმანი. პირველი წა-
კითხა კნაინა ბარამ ვახვახიშვილი-
სამ და მესამე თვით მთარგმნელმა
ქ. მ. სულხანიშვილისამ. თითოეულის
წყაიების შემდეგ კრებამ იქინა
მსჯელობა წაიკითხოს შინაარსით
გამოწვევულს საგანზე და ამ მსჯელო-
ბას ისე გაიტყა, რომ ამავე საღა-
მოს საქართველოს ისტორიის მთა-
ხრობის დაწყება გადიდა შემდეგის
საღამოსათვის.

ამვე კრებამ განხილულ იქნა:
1) როგორ შეიძლება საუკეთესო სა-
ხელ-საქმი იარაღები და თვით იარა-
ღების ხმარების ცოდნა შევიძინოთ;
2) სახალხო საკითხების საქმის მოწყ-
ობა და 3) საკვირაო სკოლების
დაარსება. პირველი საგნის შესახებ

კრებამ დაავალა რამდენსამე პირს ცნობების შეკრება და მოხსენება კრების ერთისთვის განმარტებაში. მკრებამ და მსამე საგნის შესაფერის გვერდის შესაღწევად ამოირჩია ორი კომისია შვიდ-შვიდი ქალისაგან და ამათავე თანე დაულო ვადათ. შემდგომი სალონისათვის მოამზადებენ დავალებით მოხსენებას: 1) კრიტიკა მელნიანი ვახუშტისა იმხვე, თუ— როგორ და სად მოეწყო ბავშვთა სათამაშო მოედანი და ქ. სულხანიანი შვილისა დავალებულია მოხსენება შეადგინოს და სავანე ექმნება „რომამა და კულადაში“.

ამ წერილის წამოთხვევით ქალთა და კაცთა უმოპოვოდა ვთხოვთ თავისი რჩევა მოგვარდნად ყველა ჩვენ-მთრ არჩეულ საშუალებათა შესახებ, რომელნიც აქ მოეყვანილ მუხლში ჩამოთვლილია, და აგრეთვე გარეშე ამისა. გარდა ამისა ვთხოვთ ყველა ქალსა და კაცსა, რომლებსაც გარე-მოების გამო აქვთ დამოკიდებულება იმ ადგილებთან, სადაც ხელსაშუაა აბის გაძლიერებული ავადინიშნად. გვეცნობად დაწერილობით წერილად, თუ გეზოთით, რა და როგორ იხარია მხარეებში, როგორ მხარობენ და აწარმოებენ ხელთ-საქმეს, სადა და როგორ მოეცითობათ და შევიძინათ ეს იარაღები. წერილები ამ დღესით შეიღობება მიიღოს ამხანაგობა: **И. Зарапшвили для передачи Товариществу женщин. В г. Телавъ.**

ბარბარე სულხანიშვილისა, ქ. თელავი.

ლია წერილი.

ბანს ანტონ ფურცელაძეს.

ყმაბე ჰყარდა: „მოგახსენებ და ფრანგის მიმართ, რაც გეტყობ, არ გეწყინოს, არ გარისხდეს, არ გაწყინო, არ გაზავნა კანდონი, არ ამიყლა ამხეო“.

თქვენმა წერილმა, მეთაურად მოთავსებულმა „ფურცელაძის“ 246 №-ში, დარწმუნებული ვარ მრავალი ქართველი მოთხვეული ჩაავლისნიერა. დიდად მოსწონს კაცში ადამიანურს სიმის შესაკრებენ, ნება-უნებურად ჩავარდები გულის-ხმისა, ჩაიხდებო შენს გულის სიღრმეს, ასწეწავილა კეცს აზრობებისა ამ სავანეზე და, აი სწორედ ამ არის ის დიდი ღობე, რომელზედაც მრავალნი გაუკრებულნი ვადაინად. ცრემლი მოგრეფვა თვალთაში, ცრემლი სინანულითა შენი და შენის მოძმის უკეთური ქვეყნისათვის, თუ თვით-ცნობიერება აღმტკბულია, არ-და მინაც ბიჭვალს დაივსებებს ცრემლითა რაღვლისა დაწარულთადმი თანაგრძნობით გამოწვეული. რა თქმა უნდა, მოხდება ბოლომდე, რომ ცრემლის მაგივრად თვალში დაეგროვოს კაცის სისხლით, დაწყებენ ბრიალს და მრისხანე დემტრად ვადაიქცევა: „როგორ თუ? რათა? რისთვის? განა მე მისი ღირსი ვარ? და სხვა კითხვები სხვა-სხვაობით წარმოიშობებიან ბავშვთაგან განრისხებულთა. რისხვას მოჰყვება დაწყნარება და აქ არის-დაწონა გავიწყობს, მისი სამართლის და სიმტკუნის ძიება. არიან სოკრატეები, რომელნიც პირველადანვე ძიების იწყებენ, მაგრამ ამისთანები იშვიათად არიან. ასე, თუ ისე, თქვენი წერილი, ვიმეორებ,

დიდს შთაბეჭდილებას მოახდენდა მკითხველს სხვაგვარდებზე. „ერთი უკეთესი ღირსებითაგანი ქართველი ტომისა, ბრძანებთ თქვენ, იყო ვაჭარა და თანასწორული შეწყნარება ყველ რაგის ერთგულებისა და სარწმუნოებისა, რომელნიც-კი შემოპოხიზნინან საქართველოს... მძებრად მგაგობულად, მეზობლურად მიღებული წემოხიზნულნი ერნი ქართველებთან თანასწორად ემბროდენენ საქართველოს მტერთა და იკავდნენ თავისი ახალს სამშობლოს შემუსვრისა და მოსპობისაგან მძებრად და მიგაბრუნებდა მიღებულინი, ისინი ეთავსებოდნენ ქართველს ერს და ამის მოსდევდა ის, რასაც შეეცინებოდა ცხისასიმილიაიკის ქართველთა ერისა და სხ. და სხ.!! ყველა ეს თვისებანი დიდბრანი მარგალიტებია და დიდად სმეწუხობ, თუ ქართველობამ ეს თვისება ამინათვის სუვეტესო, ადამიანური სმეკალი და კარგა. მაგრამ რამდენადაც ადგილად სათქმელია, იმოდენად ძნელად დასაჯერებელია. თუ დავაგვირდებთ შემოხიზნულ ერების ყოფა-ცხოვრებას, ქართველების მათთან ძმობა-მეგობრობას, იმ საუკეთესო თვისების დაკარგვა მოგონებულ მოკრებულ ამბად მიგვაჩვენება, თუ გავხსრკავთ ქუთაისში მოხმადარს შემთხვევას, არც ზვეით ავიხიდავთ, არც ჰვეით ჩაიხედავთ და არც ბქეთ-იქით მივიხედავთ, სწორად თქვენთან ერთად წამოვიძახებთ: „რა იყო? რა მოხდა?—ერთის ორს ებრალს, რომლებსაც (თუ რომლებსაც) კანონი თვითვე სჯის, შემეზიხებთ დანაშაული და ამ ერთი დანაშაულისათვის, რომელიც (თუ რომლისათვისაც) დღემდე ათასობითა ხლებდა ქრისტიანთაგან და სრულიად რჩება ქრისტიანთაგანვე უყურადღებოთ, ადელუდა და ასისა სამტრედი, შურიისძიება შეიღობეს, არც ზვეით მთელი ქალაქი“ და სხ.ძნელია, ბატონო, ტელისისა და თელავისა იმის გარდაწყვეტა, თუ რამ ადელუდა მთელი ქალაქი, კოსტავის უბედურება სიცილიზმა, თუ ეს გარემოება შეიქმნა დასაწყისად იმის, რაც უნდა უთინოდაც მომხდარიყო, მაგრამ რომელიმე შემთხვევით უნდა დაწყებულიყო. მე არც ვიცი და არც ვკერძოვარად ნამდვილი მიზეზების გამოჩნტვა-გამომიხიბის და დიდად დარწმუნებული ვარ, რომ ადელუდის მიზეზები დიდად ჩარეობილი არიან ცხოვრების ნიადაგში. იმიტომ ვკერძოვარად, მინამ ნამდვილი მიზეზები არ გამოქვეყნდებიან, არა გვაქვს ნება მსჯავრის დადებისა. საქართველო ყველა ცუდთხემში რომელიმე შემოხიზნული ერთის თვითო ნაწილი მოიპოვება. ყველგან ესენი ძმურად, მეგობრულად და მეზობლურად არიან მიღებულნი, მაგრამ ყველგან ესენი არა თუ ქართველებთან თანასწორად აღარ ემბრძინან საქართველომტკენსა, არამედ უკანასკნელისაგან როლის თანამოძიბით დაიწყეს საქმე და ახლა ზოგან სრულს მაივრობის სჩადიან. მაგალითისათვის შორს არ წავალ. წარსულს ზახტულს აქ შეგომიხიზნულ ერის ინტერესებზე ქალთა და კაცთა რამდენჯერმე ერთობა ჰქონდათ და სამუდამოდ გარდასწყვიტეს შემდგომ: 1) თათარ დიდბრ ქართველებს არ დათმობარკან; 2) ქართველების სალოკავებში იარონ (აქ ერთს ქართ. ეკლესიაში

დადიონენ); 3) არაერთი შეღავათი არ მისცენ ქართველებს, თუ შემთხვევა ექმნებოდა, რადგანაც ქართველები უმადლები არიან და სხ. რ. სხ. შემდეგ მტკიცე პირობის იგივე გარდაწყვეტილება საეკლესიო კათედრად იქნა ჩაგონებული, სადაც მოგონებული იყო ძველი დროის „შეჩვენებანი“. ბევრი ვიფიქრებ, რამდენად სამართლიანი არის შემოხიზნულების გარდაწყვეტილება, აქვს; თუ არა, ზნეობრივი უფლება ამისთანა გარდაწყვეტილების მიღებისა, მაგრამ ჩემმა მოკლე კვებამ მათადასამართლებლად არა მფიქრებინარა.

მივბრთვებ ჩემს ნაცნობებს ორის კითხვით: 1) შემოხიზნულთა მოქმედებანი შესახებ ადგილობრივი მკვიდრთა და აგრეთვე მათგან მიღებული გარდაწყვეტილება არსებობისათვის ბრძოლის ფარგალში ნამოქმედლად ჩაითვლება, თუ ამ ფარგალს გარდა ჩაითვლებულად და ამიტომაც უსამართლოდ?

2) თუ იგი გარდასწყვეტილება შემოხიზნულთა და სხვა მათი მკვიდრთა მიმართ მოქმედებანი გარდას-გადასული და უსამართლოდ იქნება აღიარებული, დროა ამაზე მკვიდრთა სიტყვიერი პროტესტი განაცხადონ, მხოლოდით და ჩაგონებით იმოქმედონ შემოხიზნულზე, თუ უკიდონ წვეთად დაგუბებული ნადღელის გახეხება და გახსნისა?

პირველს კითხვებზე თქვენგან დასტუმრული „ფურცელაძის“ წერილებიც, რომლებშიაც მიწასთან ბრძოლის აღიარებთ სამართლიან ბრძოლად არსებობისათვის, მოვიგონებ და ყველანაირი ერთხმად დასთანხმდნენ, რომ შემოხიზნულთა გარდაწყვეტილება და სხვა მოქმედებანი უსამართლონი არიან. აგრეთვე აღიარებულ იქნა შემოხიზნულთა ამგვარი ქვეყნის საწინააღმდეგო ყველგან სასტიკი საშუალება გერკობით იგივე უსამართლობა იქნებოდა. ამისათვის საკერძო საიტყვიერად პროტესტი განვუცხადებთ და ვიმოხიბოთ, რომ ეს გზა მათ სიყვითისკენ არ წაიყვანს და სხვ. ისიც ვკერძოვარად მხედველობაში, რაც ამ უკანასკნელს დროს მოხდება და მათადა შესახებ და ამათ დრომდომეთ მათის ქვეყნის დანაშაულობის შესწავლებები.

ქართველებს თუ დაპყარებად იქსაუკეთებოთ თვისებანი, რომლებზედაც თქვენა ბრძანებთ, ბ. ანტონ, ასე დიდადობიერად ვერ დაიწყებდნენ მსჯელობასა შემდეგ იმისა, როცა თავისი უფალით ხელდავდნენ თავისი უკრით ესმოდათ, (რასაკვირველია, დასწყრებთაგან, რომელიც არ სთანხმდებოდნენ გარდაწყვეტილებას), სხვა არა იყოს-რა თავისი სალოკავების ურთიგოდ სხენება. წარმოიდგინეთ, რომ შემოხიზნულთა არ დასტოვებს არც შეზღუდს არმტული და და უფრო წინ წაივდნენ იმ ცნებებით გატაცებულნი, რომელთა ოცნებებში ბალიშის პარტეზედელი თუ მარტავა მომავალი სამოთხე და მისი საშუალებები და მკვიდრთა მღუმერება შეიქმნას ღებუდ იმ ნაჯადულისა, რომელსაც მდამეთეობა „ჯავრისა მოყრა“, ბოროტის გახეხვა ეწოდება, — რომდმის გასცლეს ეს ზღუდღ მღუმერებისა წრასაკვირველი, ერთი კოსტანტინოპოლისაგან და ზღუდღ გავმდინებულს და გავმდინებულს უკმაყოფილება. მაშინ ტყუილი იქნებოდა გამტყუნება მთი, რომელთაც აუტო-

ნელის ატანა ველარ მოახერხეს. „ვისაც ასხან ყურნი სმენად“, უნდა ახლავდ გასწორონ ის, რაც დღეს ადვილი გასასწორებელია და ხელო, შეიძლება, გასწორებულად გადაიქცეს. ჩინების ფიქრით, ასე უნდა მოიქცნენ მოწინავენი შემოხიზნულთა და თუ ისინი აქ არ იქცევიან; თუ ისინი კიდევ აქებებენ უმეტრებს უკეთურებაზე, თითოვე იყვენ პასუხისმგებელი. ჩვენ-კი გერ-გერობით მომლოდინენ შემოხიზნულთა გასწორებისა, ძველებურად, ჩვენებურად, მკრად, მეგობრულად და მეზობლურად ვეცქვიეთ და მივეცქვიეთ კიდევაც.

თქვენი უმოპოვო მონა ი.

ნარკვევა

(ურთა-ვახუშტიმად.)

„ნოვოე ერეში“ სწერს წყალდილობის შესახებ: კავკასიის რეიკის ზნის ლინდავი მთლიად წალკა ნიაღვრებში და აზღვავებულ მდინარეებში. ეს გარემოება ხელახლად ეხება იმ საგანს, რომ ევროპის რუსეთი კავკასიის ბაქის მხარეს შეუერთდეს და განავრდოს:

კავკასიისათა შეერთება აუცილებლს საჭიროებს შეადგენს. ეს ყველასთვის ცნობილი კემშარტებია. მაგრამ რანაირად და საით უნდა იქნას გაყვანილი ეს გზაო, კითხვობს „ნოვოე ერეში“ და ამბობს:

ამ კითხვებზე ბევრი შემდგმ პასუხი იძლევა: „უზარმაზარ მთებს ყურადღებას ნუ მოქცევ, პირ-და-პირ გასვრება. მაგრამ ამ „ბეჭით“ ავიწყლებათ, რამდენი ფული დასჭირდება ამ გზას, რომელიც პირველსვე მთის ქარიზებად და ზვეგნის ჩამოშორებად უნდა აღივსოს სრულიად.

განა უფრო განიერული არ იქნება, რუსეთი კავკასიის კასპის ზღვის პირზე გაყვანილ რაინის გზით შეუერთდეს შემდეგ, როდესაც ამ გზას გაიყვანებენ, რაც ერთით-არად იოვად დაჯდება, შეიძლება და სხვა გზებზე გაყვანა კავკასიის მთებზე.

მაგრამ რატომ-ქსრფვის „უმეტესობა“ ტელისისა და მის დასავლეთ მხარესაცქვე ტელისის ადმინისტრატული მნიშვნელობითა და ისუვერული აიხსნება, რომ, თუ მასმლოთთან რუსეთს განმეტილებად მოუხდება, ადვილად შეიძლებოდა ანატოლიის საზღვარზე გადასვლა. მაგრამ რა? აღნიშნულ ადგილს მხოლოდ ერთი ნაწილი ვარებისა მიაღწევს მალე; და ეს კი იმის სრულიად არ ნიშნავს, რომ ჩვენი ძალა მთლად იქი გვეყვება, მხად ვიყოთ, თუნდაც არავითარი დამპირებული მძიზებუნი არ იყოს მიზეზზე გადასვლულად-დასასვლელად, მაგრამ ლეხენ მინე ვერ შესძლებენ მძიმე-ჩამტვირთი გადაიტანონ. მაშასადამე, ვკერძობა ამ გზით ვერ გადმოივლება და ვარების განმეტივანის დროს ზომ ვაგონების გროვა იდგება და მუდამ იმ მოლოდინში, როდის ღირსეულობა პვეთა, თუ იქით წასვლა-წამოსვლა.

საშუალოდ, ჩვენ ძალიან მკიცხე ურადლებას ვაქვეყნავს: საკავკასიის, საიდავაც მუდამ შევიძლიან ყოვლის დაღბაქობრივი გადაყვანებით ვარები. გარდა ამისა არც აქაურ ნაწილს წყაროებისათვის არის საყვერდი მხოლოდ ერთი რაინის განს ღიანდაგი. აქედამ მხოლოდ ერთი დასკვნად შეიძლება გამოვიყვანოთ, — გადაცეცთ ნაწიგერი საყვერდი მომავლის კასპის ზღვის პირის რაინის გზა, ეს ნაკლი ლეღს ცხადია კავკასიის რაინის გზა დაზიანებულია; ჩვენს ნაწილს ბაზარს დიდად ზარალი მოვლისო.

კოსტანტინოპოლში მყოფ სელოჩოთა მეორე სტაციონერების ინტენდენტს შესახებ 14 ნომერის დებეში აღწეებენ ვინიდან „ნიუ-იორკ

პერალს“: სტოტმანის მთავრობამ თავისი საჯაროების ინსტრუქციები გუგუხანს, რომელთაც დაავალა მათ აუხსნან უფსოეთის მთავრობათ, რამ ამაჟღეს სულხანიანი ორწლითა მსურხი მთავრობათა ოსტანტუ ღარდაწლებში მკრარე სტაციონერების შეწყვეტის შესახებ. რასაკვირველია, სასხემწიფო მისთვის ქსურადით თავისა კრთისულთაგან დასტკიცებანათ, მაგრამ თვით სულხანიანი-კემ გარეგობაში ქსედაეს თავისი დაწესების დაწინაურებას და ქსანანს, მკრარე სტაციონერების კოსტანტინოპოლში მოსვლას უფრო არ წაქსეზოს მისი დაწესებისა წინააღმდეგ დაწყებული ატიტაციონა.

ხოლო სხვა ცნობებიდან სჩანს, რომ პორტა მხად კოფოლა სახელმწიფოთა თხოვნა შეესრულებინა და მინისტრებმა კიდევ გარდასწყვიტეს ეს საგანიო, მაგრამ დიდად ევროპის ვერაფრით ვერ დაარწმუნა სულხანი, რათა ამ უკანასკნელს შესახებ ფრანგის მიტკაო. შემდეგ სულხანიმ სრულიად უარე განაცხადა რიტაფრუშის მიღებაზე. უკანასკნელ აუდენციის დროს, როდესაც თვით დიდი ვეზირიც მიილა სულხანიმ, ამან თურმე განუცხადა სულხანს, რომ მხოლოდ სტაციონერების მოსვლას ელიან, რომ ახალი სისხლის დგრა მოახდინონ კოსტანტინოპოლშიო.

ამ ემად რეფორმების მოსახდენად ექვსი კომისია მუშაობს: 1) შერეული კომიტეტი, რომელსაც რეფორმათა შემოტანის საქმეში თვალყურის დევნება აქვს მინდობილი; 2) კომიტეტი, რომელიც შინაგან საქმეთა მინისტრის თანვერდმარტობით მუშაობს და არჩევს იმ მოხსენებით, რომლებიც პროვინციებიდან მოიღეს; 3) გამოძიებელი კომისია ანატოლიისათვის; 4) გამოძიებელი კომისია ეგრედ წოდებულ სომეხთა ვილიაიტებისათვის; 5) სანსარაოლი კომისია ანატოლიისათვის და 6) საადმინისტრაციო-საფინანსო კომისია ევროპის ოსმალეთისათვის.

აღუქანდრე ლემას გარდაცვალების შესახებ შემდეგს დაწერილობის ამბებს იწყებენ პარისის ვახუშტები:

15 ნომერის ექიმებმა გარდასწყვიტეს, რომ ვადაიფოვის მდგომარეობა სმში იყო და უფროა. წინა დღითვე მსოფლად ახასში კრთისულ მოადლად განს ვადაიფოვი. დეჟმამ ოფიცო იტვი და სჯედა მამათაჟო, მაგრამ სიტყვის თქმა-იკ ვერ შესძლო. 13 ნომერის საჯაროდ დგმათიქმის ევევას სტანოზა, ვინცე ვარს ეხება მისს სსოქრას. დეჟმამ მოასწინეს შინაგანს მატელად ბონაპარტე მოვდა სანსავალია. დეჟმამ კმ ქსურად და შინიგესს თავისი ნაწიგრად მამონბელებლად და ქსარ მჭეხობლად საწოლს ოთახში მიიღო, მაგრამ შინიგესსამ ეს არ ისურვა და სიტყვა, რომ დეჟმამ უნახავდა არას გზათ არ წაყალო. რადგანვე შინიგესს დეჟმამ საწოლს მიავსებულა, დეჟმამ მუხსარ დამადით უთხარს: მე სრულადან არ მაქვარ, რომ ანაფრემს არ დავაგებოვალათ და მანვე შემოსვლით ჩემ სანსავლად. თქვენი სიუთის გვარისა ხართ, რომელსაც მისს დეჟმამ და ქსენებდა ჭირაბისათა. ეს იყო მთელი უკანასკნელი სიტყვა. გარდაცვალების წინ დღით ვადაიფო-

ფე გუდასანდ დაიბინა; მის გამო კეპეში ბარსამი წყარანზე. მსოფლიო კეპეში ზღვან დასახლდნენ დაღეს 6/2 სასაიდე. ამ დასახლდნენ გუდასანდ ილიაძეებს სოფელ გუდასანდს და რამდენსაც სატყუას ტყეებს კეპეში, მარჯვნივ ისე წყარან, რომ არა იმსოფლიო. 6 სასაიდე ღებენ კეპეში გაღვივება და მისთვისაა ტყეა. ღებენ მსოფლიო რამდენსაც ტყეებს და მისთვისაა ტყეა. რამდენსაც ტყეებს და მისთვისაა ტყეა.

შურნალ-გაზეთი
ამოტყობილი ამბები.

— იაპონია ღღეს იმისთანა სახელწოდებით, რომელმაც მიიტოვა მთელს ქვეყნის სურათს. ამ ოცდაათი ოცდაათი წლის განმავლობაში ისეთი ნიჭი წინამძღობისა და წარატყვისა გამოიჩინა ევროპული ტერიტორიის შეთვისების გზაზე, ისეთი ტერიტორია და მხარეა, რომ მთელს საყვირე ღებენ და მისთვისაა ტყეა. რამდენსაც ტყეებს და მისთვისაა ტყეა.

უცხოეთი

ოსმალეთი. გაზ. „ნოვ. ობოზ“-ის კოსტანტინოპოლიდან სურსთა თავისი კარსაზონდრე: ღღეს, სურსთა (22) იმერეთის, შუაყენის ყველა სომხურ გაზეთების გამოცემა. მისთვის ამისა ის იყო, რომ რამდენიმე ღღეს წინადა ოსმალეთის მთავრობამ სულთანის ბრძანებით წინადადება მისცა სომხურ გაზეთებს, გამოაცხადეთ, რომ სომხებმა ამბოხებმა მოახდინეს ენობრივი კათალიკოსის და კოსტანტინოპოლის პატრიარქის შოთაგანებითაა. გაზეთებმა უარი განაცხადეს ამანზე, რის შედეგიც ის იყო, რომ მათ გამოცემა შეწყვეტილ იქნა. მთლიან ერმა გაზეთმა მიიღო შენობსენებელი წინადადება და ასცდა სასურველს. ამ გაზეთის სახელად „ნოვოსი“ (სინათლე) ჰქვია, მის რედქტორ-გამომცემელად არხიმანდრიტი ვაგან პარტუხიკია.

თუ საგარეო, თუ საშინაო ცხოვრებაში იაპონია კულტურის გზაზე წყვილდა და მეტონად სდგას, ამას არავითარი გვირ აქვს მანი შვიდგონი, რომელიც ასე აქვს ამ მართლა და სატყუას სულა-სურათის იაპონელებისა, ამბობს, რომ, რა თქმა უნდა, ჯერ ყველაზე და ყოველისფერში არ არის მიღებული ევროპული კულტურა და ძველი ჩვეულებანი და ძველდენ დაჩრდილო ავსტრალიაზეა ჯერ კიდევ ხალხში დარჩენილი და მოქმედებს. (ნ. გ.)

არმდენივე

არმდენივე ჯარი და თან-და-თან მიღანი წინ ქალაქ ღღესპოსკენ. ამ ამბის შესახებ ოსმალეთის გაზეთები ჯერ-ჯერობით არის ამბობენ, ვაჟ-მეზულან, აღზნა იმ აზრით, რომ უმნიშნით სატყუას ქალაქის მცხოვრებნი არ აღაშფოთონ, მაგამამ უკანსწინელი კარგად იცან ყველა შემოსურებელი მაგი და მათი ყოველდღიური სალაპარაკო ღღეს ზეითუნელები არიან. ამბობენ, რომ ზეითუნელების წარს ვიღაც გამოცდილი მეორის წარს მიმართობენ, მაგამამ რამდენად მართალია ეს ხმები, ჯერ-ჯერობით მე ვერას ვიტყვი. მხოლოდ ის-ი მართალია, რომ ზეითუნელებს მატერიალურად ზნაობიანი და ამ ღღესპოშიც მათ საიღამბც მიიღეს 20,000 ოსმალური ღღესი ფიკრებენ, რომ თუ ზეითუნელებს ფიკრები დახმარება მოაქვდა, შეიძლება მათი მოქმედება მოისპოსო. მთავრობამ იცი ყველა ეს და ჰქარაბს, რაც შეიძლება ღღესზე ვაჟ-ზაენის მათ წინააღმდეგ დიდდელი ჯარი. როგორც ისმის აქ, ას-ოცი-მიდმ ქალაქ ღღესპოსკენ წმელეთით“.

საზრანაში.

საზრანაში. სომხეთი საქველმოქმედო საზოგადოება პარსკებს მიტრე-ზე შეიკრება; კრების რეზოლუცი-ოა იწვევს შეერთებულ შტატებს მისთვის ქრისტიანთა სახელმწიფოს წინადადება ბოლო მოუღონ იმ ვარემებას, რომელიც სომხებს მიიღეს გაწყვეტის უნდას. ეს რეზოლუცი-ა ვაჟეყვამ ჰაზრანდრე კოლეგენ-ღს, რომელიც საგანგებოდ ამისთ-ვის ამოიჩინა დელეგაციამ.

ჩრდილო იტალიაში საშინელი თოვლი მოსულა; რკინის გზის მატარებელია მიმოსვლა შეწყვეტი-ლია; ხალხი ღღეს გაკვირვებაშია, რადგანაც ზამთარი იქ თითქმის არ იციას.

არძილად შტორლია წინადა-დება.

ძველს დროში, ვინც აღნიშნულ დრომდე ცოლს არ შეირთავდა, მე-რე ძველს უკოლოთა რიცხვში ით-ვლებოდა და სახელმწიფოში მი-ჩნეხებული ადგილი ეკავა. ის ხანა, რომლის შემდეგაც უკოლოთა ძველს უკოლოთაა“ რიცხვში გადადიოდა, ყველგან ერთნაირი არ იყო. მაგ-კვეთი-საქმიანიაში ეს დრო ისაღ-რებოდა 50 წლით, სამი თვით და სამი დღით. სხვა ქვეყნებში ზოგან ირმოც წელზე მეტი იყო, ზოგან კარგად იცოდა და საჭიროც იყო სკონდოდა, რადგანაც ყოველი, რომელიც ამ დროს გადასცემოდა და თვითრეც დასამკრებელი უკო-ლოთა უფლებებს. მეექვსე საუკუნეში, გერმანიაში, თუ ვაჟაკი აღუ-ნიშნულს დროს გადასცემდა და ცოლს არ შეირთავდა, მას აღარა ჰქონდა ნება თავისი ქონება ეანდერ-ქმინავისმისთვის სიკვლის შედგე-მისი ქონება რჩებოდა სახელმწიფოს მსახრებლად. მამრელი კანონ-მდებლნი ძლიერ სასტიკად ეტყუ-რიდენ უკოლოებს და საზოგადოე-ბისთვის მაგე წვევრად სხვადიდენ.

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში,

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში, ორი-გენში, ღღესაც საშუალო მდგომარეობაში არიან უკოლონი. მათ ყველგან სდგენიან, არ აძლევენ ნა-მეშვარს, უოხრებენ ადგო-მამად და სხვა... უღებრად ეტყობიან მეტადრე გაღ-მოსახლებულთა. ამ ორის წლის წინაღ იქ გადასახლდა 17 უკოლო-ყმაწვილი, განზრახეს შტატოლე-ბოზენდ დედენელს წესს და თავი-თავი იტრესები. ამისათვის საქციელმა ღღეს განარისხა მეც-რნი, მეტადრე ქალები. ამით მოახ-დინეს კრება, შეადრინეს კანონების პროექტი და დასამტკიცებელი კანონდებლობის კრებას წარუდგინეს. პროექტში, სხვათა შორის, მოხ-დენებული იყო: „ყველა უკოლონი გამოსახლებულმა მისი წლის გან-მავლობაში უშეშლად ცოლი უნდა შეირთოს. ვინც ამ აღნიშნულ დროს მარტულად გასცა, მისი ჩამორჩობილ უნდა იქნეს“. ეს პროექტი დაამტ-კიცეს და კანონად დაიდგა. ყველა თვისი მართლება უკოლოების მიზრ-გამო იყო, და რადგანაც მშენიერ

ჩრდილო იტალიაში საშინელი თოვლი მოსულა; რკინის გზის მატარებელია მიმოსვლა შეწყვეტი-ლია; ხალხი ღღეს გაკვირვებაშია, რადგანაც ზამთარი იქ თითქმის არ იციას.

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში,

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში, ორი-გენში, ღღესაც საშუალო მდგომარეობაში არიან უკოლონი. მათ ყველგან სდგენიან, არ აძლევენ ნა-მეშვარს, უოხრებენ ადგო-მამად და სხვა... უღებრად ეტყობიან მეტადრე გაღ-მოსახლებულთა. ამ ორის წლის წინაღ იქ გადასახლდა 17 უკოლო-ყმაწვილი, განზრახეს შტატოლე-ბოზენდ დედენელს წესს და თავი-თავი იტრესები. ამისათვის საქციელმა ღღეს განარისხა მეც-რნი, მეტადრე ქალები. ამით მოახ-დინეს კრება, შეადრინეს კანონების პროექტი და დასამტკიცებელი კანონდებლობის კრებას წარუდგინეს. პროექტში, სხვათა შორის, მოხ-დენებული იყო: „ყველა უკოლონი გამოსახლებულმა მისი წლის გან-მავლობაში უშეშლად ცოლი უნდა შეირთოს. ვინც ამ აღნიშნულ დროს მარტულად გასცა, მისი ჩამორჩობილ უნდა იქნეს“. ეს პროექტი დაამტ-კიცეს და კანონად დაიდგა. ყველა თვისი მართლება უკოლოების მიზრ-გამო იყო, და რადგანაც მშენიერ

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში,

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში, ორი-გენში, ღღესაც საშუალო მდგომარეობაში არიან უკოლონი. მათ ყველგან სდგენიან, არ აძლევენ ნა-მეშვარს, უოხრებენ ადგო-მამად და სხვა... უღებრად ეტყობიან მეტადრე გაღ-მოსახლებულთა. ამ ორის წლის წინაღ იქ გადასახლდა 17 უკოლო-ყმაწვილი, განზრახეს შტატოლე-ბოზენდ დედენელს წესს და თავი-თავი იტრესები. ამისათვის საქციელმა ღღეს განარისხა მეც-რნი, მეტადრე ქალები. ამით მოახ-დინეს კრება, შეადრინეს კანონების პროექტი და დასამტკიცებელი კანონდებლობის კრებას წარუდგინეს. პროექტში, სხვათა შორის, მოხ-დენებული იყო: „ყველა უკოლონი გამოსახლებულმა მისი წლის გან-მავლობაში უშეშლად ცოლი უნდა შეირთოს. ვინც ამ აღნიშნულ დროს მარტულად გასცა, მისი ჩამორჩობილ უნდა იქნეს“. ეს პროექტი დაამტ-კიცეს და კანონად დაიდგა. ყველა თვისი მართლება უკოლოების მიზრ-გამო იყო, და რადგანაც მშენიერ

ჩრდილო იტალიაში საშინელი თოვლი მოსულა; რკინის გზის მატარებელია მიმოსვლა შეწყვეტი-ლია; ხალხი ღღეს გაკვირვებაშია, რადგანაც ზამთარი იქ თითქმის არ იციას.

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში,

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში, ორი-გენში, ღღესაც საშუალო მდგომარეობაში არიან უკოლონი. მათ ყველგან სდგენიან, არ აძლევენ ნა-მეშვარს, უოხრებენ ადგო-მამად და სხვა... უღებრად ეტყობიან მეტადრე გაღ-მოსახლებულთა. ამ ორის წლის წინაღ იქ გადასახლდა 17 უკოლო-ყმაწვილი, განზრახეს შტატოლე-ბოზენდ დედენელს წესს და თავი-თავი იტრესები. ამისათვის საქციელმა ღღეს განარისხა მეც-რნი, მეტადრე ქალები. ამით მოახ-დინეს კრება, შეადრინეს კანონების პროექტი და დასამტკიცებელი კანონდებლობის კრებას წარუდგინეს. პროექტში, სხვათა შორის, მოხ-დენებული იყო: „ყველა უკოლონი გამოსახლებულმა მისი წლის გან-მავლობაში უშეშლად ცოლი უნდა შეირთოს. ვინც ამ აღნიშნულ დროს მარტულად გასცა, მისი ჩამორჩობილ უნდა იქნეს“. ეს პროექტი დაამტ-კიცეს და კანონად დაიდგა. ყველა თვისი მართლება უკოლოების მიზრ-გამო იყო, და რადგანაც მშენიერ

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში,

ჩრდილოეთი ამერიკის შტატში, ორი-გენში, ღღესაც საშუალო მდგომარეობაში არიან უკოლონი. მათ ყველგან სდგენიან, არ აძლევენ ნა-მეშვარს, უოხრებენ ადგო-მამად და სხვა... უღებრად ეტყობიან მეტადრე გაღ-მოსახლებულთა. ამ ორის წლის წინაღ იქ გადასახლდა 17 უკოლო-ყმაწვილი, განზრახეს შტატოლე-ბოზენდ დედენელს წესს და თავი-თავი იტრესები. ამისათვის საქციელმა ღღეს განარისხა მეც-რნი, მეტადრე ქალები. ამით მოახ-დინეს კრება, შეადრინეს კანონების პროექტი და დასამტკიცებელი კანონდებლობის კრებას წარუდგინეს. პროექტში, სხვათა შორის, მოხ-დენებული იყო: „ყველა უკოლონი გამოსახლებულმა მისი წლის გან-მავლობაში უშეშლად ცოლი უნდა შეირთოს. ვინც ამ აღნიშნულ დროს მარტულად გასცა, მისი ჩამორჩობილ უნდა იქნეს“. ეს პროექტი დაამტ-კიცეს და კანონად დაიდგა. ყველა თვისი მართლება უკოლოების მიზრ-გამო იყო, და რადგანაც მშენიერ

იმ ველურთა თემში, სადაც ამითონა ჩვეულება აქვთ, ძლიერ მალაღობეს აკეთებენ ეზოს გარემოში, რათა დუბატივებელი სტუმარი არ ეწყვიროს.

თუ ყურს დაუგდებო უტოლოების ლაპარაკს, რატომ არ ირთივენ ცოლებს, გამოდის რომ მომეტებული მათგანი უარსაკუთარ ქორწინებას არა თეორიული მოსაზრებით, არა პრინციპით, არამედ სიღარიბისა გამო. ამისთანა ყმაწვილ კაცებს სწორედ ფეოდალისთვის კანტისავით მოსილია, რომელთაც სთქვა: „როდესაც ცოლი მინდობდა, არ შეგნლო მოსი შენახვა და ეხლა-კი, მოსი ცა საშუალება მაქვს, ცოლი ჩემთვის სკირო აღარ არის“-ო. უტოლონი ქორწინების უარყოფის კიდევ იმით ამატილებენ, რომ ზეგნს დროში ქალებს ძლიერ დიდი მოთხოვნილება აქვთ, ისინი იმისთანა ცხოვრებას მისდევენ, რომლის დაქმნაყოფილება მდინარისათვის-კი უარსაკუთარ, ამიტომ ერთი უბრაველესი იარაღი უტოლოთა წინააღმდეგ ის იქნება, რომ ქალები უბრალოთა და სადაც ცხოვრებას დასჯერდნენ. ზომიერად ხარჯონ, დაუბრუნდნენ ოჯახს და შეიგნონ დედის მოვალეობა. ასე რომ თუ დღეს ბევრი ყმაწვილი კაცი არება უტოლოებს მართა მათი ბრალე-კი არა ყოფილა, არამედ უმეტეს ნაწილია ქალებისა.

რამ-სი ბაღაოთიკას დასაარსებლად. სია წიგნებსა შემოქმედებლად: გ. გუგუნიამ 6 მან. და 70 კაპ. წიგნები, მ. შველიძემ 2 მან. 30 კაპ., დ. შველიძემ 65 კაპ., ა. წერეთელმა 1 მან. 55 კაპ., მ. ზუბიერამ 1 მ. და 70 კაპ.

სია ფულის შემოქმედებლად: გ. ნიგუამ 1 მან., ალ. გუგუნიამ 1 მან., ნატო ნარაგაშვილასამ 50 კაპ., მ. მთვრალაძემ 30 კაპ., გუგუნიამ 30 კაპ., მ. ნუგუნიამ 20 კაპ., და გ. ქაბულაშვილამ 20 კაპ.

სასაზღო თეატრის წამოადგენების გამგე ო. ხაშვილი. 1895 წ., 23 ნოემბერი.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან), 24 ნოემბერი.

კოსტანტინოპოლი. სულთანმა პირდაპირ მიმართა სახელმწიფოებს და სთხოვა, რომ სტაციონერებს ნუ შემოიყვანთ სტამბოლში. თხოვნა არ შეიწყარა. გრაფმა გოლუბოვსკიმ განუცხადა ვენაში ოსმალეთის ელჩს, რომ სახელმწიფოებსა შორის გულგულად თანხმობა არსებობს და ოსმალეთი ტყუილად აგვიანებს საქმეს. დუშლინი. ფელდმარშალმა ბრატკემ „განაცხადა, რომ თუ ინგლისის სურს ზღვათა მეფედ იქნეს, ძლიერი მხედრობა ზღვისა და ხმელეთისა უნდა ჰყოფდეს, რათა გავზავნოს ყოველს შემთხვევაში იქ, სადაც საჭიროება მოითხოვს.

ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ ГРИГОРОВИЧА СОЧИНЕНИЙ

Подписчики „НИВЫ“ получают в 1896 г. журналы „НИ В Ы“ до 1500 экземпляров текста и 500 гравюр.

12 ТОМОВЪ ПОЛНАГО СОБР. СОЧИНЕНИЙ Д. В. ГРИГОРОВИЧА.

12 книгъ „ВЪМЪСЯЧНЫХЪ ЛИТЕРАТ. ПРИЛОЖЕНИЙ“, въ увелич. объёмѣ.

12 №№ „Парисскихъ модъ“, заключающихъ въ себѣ въ теченіе года до 300 модныхъ рисунковъ.

12 №№ рукодѣльныхъ и вышивальныхъ работъ и выкроекъ съ 600 рисункъ и чертежами въ теченіе года.

ПОРТРЕТЪ Государыни Императрицы АЛЕКСАНДРЫ БЕОДОРОВНЫ, по оригиналу художника И. С. Галкина отпечат. въ 27 красокъ, размѣр. 18 вершк. выш. и 14 вершк. ширины.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА за годовое изданіе „НИВЫ“ со всѣми приложеніями: Безъ доставки въ С.-Петербургѣ . . . 5 р. Съ доставкою въ С.-Петербургѣ . . . 6 р. 50 к. Безъ доставки въ Москвѣ чр. конт. Н. Печниковой . . . 6 р. Съ паресикъ, въ всѣ города и мѣстности Россіи . . . 7 р. Съ ГРАНИЦУ . . . 10 р.

За требованіями обращаться въ главную Контору журн. „НИВА“, С.-Петербургъ, Малая Морская, 22.

Безплатное приложеніе на 1896 г.

ПРИ ЖУРНАЛѢ

„НИВА“

Допускается распространять текстъ въ 1/4 отъ тиража.

СТѢННОЙ КАЛЕНДАРЬ, отпечатанный красками.

თიბარის მახინძე.

„სამშობლოს“ წარმოდგენამ, 22 ნოემბერს, საზოგადოება შედარებით ნაკლები მიიზიდა, ვიდრე მოსალოდნელი იყო, რადგან ეს ჰიესა ქორწინების ძალიან უყვარს და წარმოდგენა საქველ-მოქმედო აზრით იყო გამართული—უკანასკნელი ავადრებისაგან დაზარალებულის სოფლის ხალხის სასარგებლოდ.

წარმოდგენის შესახებ ბევრს არას ერტყვით, რადგან „სამშობლო“ არა ერთხელ ყოფილა წარმოდგენილი საზოგადოებამ თითქმის ზებირად იცის იგი ქან მ. ბ. ავღარშვილისა, ყოფიანისა და სემინიანის თამაშობაზე და ქეთევანის, სვიმონისა და ლეონის როლებში სევირიაში ბევრჯერ ყოფილა ლაპარაკი, გამოთქმული იყო აზრი აგრეთვე ქანის ჩხეიძის ასულის თამაშობის შესახებ ფიანხომის როლში. ხოლო ყვენის როლში პირველად გამოვიდა მანი კ. შესხი და კარგადც შესარულა თავისი როლი, თუმცა მტარვალის, მრისხანე შაპაზის ხასიათიკოტა მკრთალოდ დაგვიხატა.

რაცა შეეხება ანსამბლს,—იგი კვლავინდებურზე სუსტი იყო, გეგონებოდათ არტისტებს რეპერტოკი არა ჰქონათ; მხოლოდ სურათი ისე ცუდად იყო წარმოდგენილი, რომ სჯობდა სრულიად გამოეტოვებინათ.

წერილი რამდენიმე მიმართ.

ზანო რეაქტორო! ნება მხოლოდ თქვენის გაზეთის საშუალებით უფროდავსა მადლობა გამოვიყენო ამ პირობით, რომელთაც აღმოვაჩინებ დასმარებას, სასაზღო თეატრის.

ბანსხალუბანი

ბირველი კერძი სამკურნლო ექიმის ნავასარდიანისა

(კუთხაში, ვიროსკოვის ძეგლის პირდაპირ, ავადყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველდღე, კვირა დღეები გარდა.

დილაობით: ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. იმით, ვისაც სჭირს: სნეულენიანი სახი რურგოკი, ვენერიული და სიფილისი.

გ. მ. ჩაქვანი, 9—10 საათ. სნეულენიანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ექ. ქაჯა ბ. ა. მარაკიან შერბინისა, 10—11 საათ. სნეულენიანი: დღეთა სტესისა და შინაგანი.

ბ. პ. შარატსკიანი, 12—1 საათ. სნეულენიანი: ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულ-მკერდისა.

ბ. ა. კანაშკინი, 1—1/2 საათ. სნეულენიანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

სადამოლობით: ბ. ფ. შარატსკიანი, 5—6 საათ. შაბათს, ხუთშაბათს და შაბათს.

ბ. გ. გურკო, 6—7 საათ. სნეულენიანი: სიფილისი, ვენერიული, შინაგანი და კანისა.

ბ. ა. ნავასარდიანი, 7—7/2 საათ. იმით.

ბ. გ. გურკო. გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რესს და სხვ. რჩევა-დარიგების და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შუბრი; ფასი კონსილიუმის და ოპერაციებისათვის—მორიგებით. სამკურნალო საწარმოო აქვს ავადყოფთათვის. დარეკტორა სამკურნალო საექსპერტო მკვლევანისა ნავასარდიანი. (857—1468)

კბილის ექიმი

ს. ი. ორბელი

სოლოლაკზედ, საკუთ. სახლში №14—18

ბავდმოყვებს მიიღებს: დღით 10-დან 2 საათამდე. საღამოთი 4-დან 6 საათამდე.

კვირა-ღამე დღეობაში

ღილის 10 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე. (166—1891—53).

ახლად დიბედა და ისყიდება

სალხინო საზანდარი

მეოთხე გამოცემა, შესებებული და შესწორებული (დოქტორაგაფიას სურათისა უფითა) შედგენილი და შესებული გიორგი ი. სვანდარბოვისაგან.

შასი პირი მანეთი.

მსურველთა შეუძლიან მიმართონ „წერა-კითხვის“, „ქართულთა აზნა-ნავაობის“ და „ზეპარია გრეკურის“ მაღაზიას და აგრეთვე შემდგენელს, (აბას-აბაღის მოედანზე, № 28).

ვინც ათ ცალზე მეტს იყიდს, აღებობა 25%.

აღებს: ტიფლის, აბსაყ-აბსაყაია ქაშაღი, დოზ № 28, გეორგი სკანდაროვი. (3—5—1)

ახლად დიბედა და ისყიდება წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში:

ნ. ბარათაშვილის

ლექსები და წერილები.

გამოცემა მეხუთე. ფასი 40 კ.

მამის ერთეული.

მიმართონ მოზრდილის ყმაწვილებისათვის ქრ. შმიდტისა ფასი 15 კ.

მტრედი.

მიმართონ მოზრდილის ყმაწვილებისათვის ქრ. შმიდტისა ფასი 10 კ.

ცხოვრება

ღიღისა მოქამისა ბანკლეიმონისა.

თარგმანი მ. შარბას მკერ, გამოცემა ბ. ჩანკისა

შასი პირი შუბრი

ისყიდება ცხვილის, ქუთისის და ოხუროვების წიგნის მაღაზიაში და შარბასისა მაზნ. სტამბაში.

დაიბედა და ისყიდება

ვეელა ქართულ წიგნებით მოგაჭრებებთან 1896 წლის

ქართული

კედლის კალენდარი

შედგენილი 86. ჩანკანის-პირი. ფასი 40 კაპ.

გარეშე პირთა შეუძლიან მიმართონ ტელიოსში წერა-კითხვის მაღაზიას და ს. შ. ლაზარევის სამწერლო ნიეთეულობის მაღაზიას. (ბ—2).

LURBAINE

УРЪЕНЪ

Общество Страховая Жизнь.

Невский пр., № 13.

დაზღვეული პირნი დაზღვევის პირველის წლიდანვე მიიღებენ საზოგადოების მოგების 50%, რომელიც წლის ანგარიშში იქნება აჩვენები. ამასთანვე იმთ მიენიქებათ დიდი უპირატესობანი, თუ ვინცოცა დაუძღვრდნენ და მუშაობა ვეღარ ექცდნენ. უმთავრესნი წარმომადგენელი საზოგადოების ამირ-კავკასიაში ზრინ პოლიკა და აზნ., ტვილისს, სოლოლაკის ქუჩა, სახლი გურგენოვისა, № 6.

დახულებს და პირობის ფურცლებს მსურველთა უფაოდ გაგზავნებათ. (40—25)

დაიბედა მეორე გამოცემით

იპ-ნუნა რე ჰქმნა

მიმართონ იაკობ გავგაბაშვილისა.

წიგნი შექმულია რვა სურათით, რომელნიც მკითხველს თვალწინ უდგენენ: 1) ზურაბ ქართველამეს და მისს ცოლს პატარა ქეთითი, როდესაც ქმარი უკრავს თარზედ და ცოლი დამღერის; 2) ქეთოს მოტაცებას ტუში ლეგებისაგან; 3) ქეთოს ყიფას ნიბისაგან; 4) ქეთოს მოტაცებას ათის წლის შემდეგ მამის მიერ; 5) ქეთოს მოყვანას შინ; 6) დედა მღერის „იავ-ნანასა“ და ქეთო გონზედ მოდის, ცნობულობს დედას და იგონებს თავის ბავშვობას; 7) ქეთო ხელზე გაუშლილი მიზის დედისაგან; 8) დედა და შვილი ერთმანეთს ეხვევიან. წიგნი ისყიდება დამკვეთელთა წიგნის მაღაზიაში: ტვილისში წერა კითხვის საზოგადოების მაღაზიაში, ქუთაისში ბეგენიშვილთან და ქილაქსთან, ოხუროვისა და სენჯაში თავართქილაძესთან. ფასი ყველგან ორი შუბრი. (10—5)